

Szerkesztőség: Az arad-ésandíi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények...

Kiadóhivatal: Az „Aradi Nyomdatársaság”, az arad-ésandíi egyesült vasutak palotájában van, hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok...

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Előfizetési árak: Helyben, vidéken, egész évre, fél évre, negyed évre, egy órára...

Hirdetések díja: Nyolcvan hátsósos petisitor egyszeri hirdetésnél 6 kr. Minden következőnél 4...

„Aradi Közlöny.”

Nagy és mélyen ható események folytak le közéletünk színterén ez évvel, melynek végén most ismét olvasóink elé lépünk; és ezen események által — lettek légyen azok bár országosak vagy szűkebb körben...

ott is, hol nézeteink eltérők, vagy hol — különösen a helyi érdekű kérdésekben — a kormány intézkedéseit célzár vezetőknél vagy kielégítőknél nem tartanak...

Aladár, Szász Károly, Wattmann Filo br., Widiczky György, Pálffy József, Végh Boris, Csik János, Hoór Mór dr., Földes János, Csiky Gergely, Jancsó Benedek dr. Márki Sándor dr., Lukács Miklós, Németh Ignác, Rozsnyay Mátyás, Fésüs György, Pulszky Ferencz, Falk Miksa, Hermann Gyula, Kardos Izsó, Kövessi Albert, Boros Sámuel, Kemény Mihály, ifj. Pekár Károly, Dáni János, Vizer Péter, V. Szócs Géza, Kövér Ilma, Hajnalka, Vásárhelyi Janka, Füzessery Kálmán, Cserey Gyula, Somogyi Gyula, Dancs Ferencz, Pósa Lajos, Konitzkyné-Eötvös Margit, Szathmáry János, Haág Mariska, Kozma István, Dus László, stb. stb. és nagy számu álnév alatt író dolgozótárs, kik jövőre is fenntartják összeköttetésüket az „Aradi Közlöny”-nyel.

Figyelmeltetjük tehát előfizetőinket és elbarátainkat az „Aradi Közlöny” VI-ik évfolyamára, és felkérjük, hogy az „Aradi Közlöny”-t ismerteik körében terjeszteni sziveskedjenek.

Arad, 1890. December 22. Az „Aradi Közlöny” szerkesztősege.

A január-márciusi évfolyam külsőben tisztelettel kérjük lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése december végén lejárt, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, mert felesleges példányokat nem nyomtatunk és így az expediciónál zavar állhat be.

Table with 2 columns: Helyben, Vidéken. Rows for subscription rates: házhöz hordva, szétküldve; Egy évre, Fél évre, Negyed évre, Egy órára.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalának küldendőek, ugyancsak ide utalando minden oly égy, mely a lap anyagi részét illeti.

Matatársaságunkat egy héttig ingyen és bérmentve fűd a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság”.

Egy nagyérdemű főispán nyugalomba vonulása. A vasárnapi hivatalos lap közli, hogy a király a belügyminiszter-létezéjére Bánffy Dezső bárót, Beszterce-Naszódvármegye főispánját, ugyanazt az erélyrészi főurat, aki több ízben volt már belügyminiszterjelölt, főispáni állásától hű és buzgó szolgálatainak elismeréséül, saját körlemére fölmentette. Ez most a legérdekesebb politikai hír. Bánffy Dezső báró Beszterce-Naszódvármegyében föltöbb nagy szolgálatot tett a magyarság ügyének. A szász és román vármegyében nem csupán magyar kolóniákat teremtett s erélyes, öntudatos feltevével nem csupán lehetatlenné tette a naszói óriási ingatlanok alapítványok birtokában hatalmassá, öntelt és ragadozóvá lett szélső románságnak magyar-ellenes akcióit, de különösen a vármegye, törvényszék s erélyesi hivatalok tisztviselői által magyar szellemet is teremtett. Másfél évvel ezelőtt Bánffy Dezső báró két vármegyének volt főispánja, Besztercen kívül ur volt Szolnok-Doboka vármegyében is. Csupa erély és vasakarát jellemezte működésében. Ugyszólván minden számbavehető embert ismert a két megyében és róla járt szájról-szájra az a hír, hogy „tudtanékiül még a románok se mernek meghalni”. Egy azonban tudtanékiül történt meg: a megyei pénztáros nem halgatott a becsületesség és lelkiismeretesség szavára. A nemes bárót végtelenül bántotta a dolog s rég kifejezett szándékát, hogy a főispánságtól visszalép, ime megvalósította. — Most visszalépése Van az onikszirol még egy más rege is.

AZ „ARADI KÖZLÖNY” TÁRCZAJA.

— December 23. —

Regék, a drágakövekről.*

Micsoda varázslat az, melylyel a drágakövek az emberek lelkét a legrégebbi idők óta megbabonázzák? Vagy micsoda szenvedély az, melyet ugy a lelkiismeret, mint az értelem alig tud megfékezni? Hogy történhetik az még a XIX. század végén is, hogy egy kis darab gyémántért 5000, egy ugyanakkorra rubinért 7—8000 forintot adunk? Értékük nem származhatik csupán az utánuk való vágyódásból; valamint szépségük sem lehet egyedüli kútforrása roppant értéküknek, mert vannak ép oly szép utáztatok is s ezek mégis értéktelenek. Gyakorlati hasznukban is hiába keressük nagy értékük okát, mert ugyan miféle közhasznú célokra hasznosak a gyémánton kívül? Ritkaságuk sem lehet elég ok arra, hogy oly drágán fizessük meg, mert akkor sok egyéb test-még drágább volna a gyémántnál, rubinnál is. Avagy meg van-e már akkor magyarázva a drágakövek roppant értéke, ha mind a három kiváló tulajdonságaikat u. m. a szépséget, ritkaságot és tartósságot egybevetjük is? A legfőbb ok lehet összes tulajdonságaikon kívül a másokat utánozni készítő szenvedély, tehát a divat. A divat szabja meg a kövecskék rend-

kívül nagy arát s e nagy árt a divat szakadatlanul meg is őrzi. A drágakövek divatja egyike azoknak, melyeknek a legállhatatosabban hódol az ember. *** A drágakövek már a legrégebbi időkben szerepelnek az ember életében. Sok drágakövek már neve is elég biztosíték régiségéről. Így pl. a szafir neve zsidó szóból ered, tehát ismerték már a zsidók; a gyémánt görög szóból, tehát ismerték már a régi görögök stb. A drágakövek multjában azonban egész tárházat találjuk a legkülönböztetebb regéknek és babonáknak. A gyémánt, egy régi görög rege szerint ugy keletkezett, hogy Zeus Kréta szigetén azt az embert változtatta gyémánttá, ki még egyedül tudta az ő közönséges emberi származását, de hogy ez is el ne árulhassa a titkot s így Zeus nagy tekintélye a népek előtt csorbát ne szenvedjen, gyémántkővé változtatta. A regék ideje azonban nem kizárólag az ó-kor volt, mert még Krisztus utáni XIII. századból is maradt reánk egy angol rege a gyémántról. Sir John Mandeville írja, hogy a drágakövek s így a gyémánt is párosával valóságos családi életet élnek a földben, hol évről-évre szaporodnak s menyeyei harmattal táplálkoznak. Vagy ki ne ismerné a görög mythológiából Phaetonnak — Helios, Napisten fiának — szomorú történetét? Tudjuk, hogy Phaeton addig kérte isteni atyját, míg ez egyszer ráállott, hogy egy napon fia hajthasson végig az

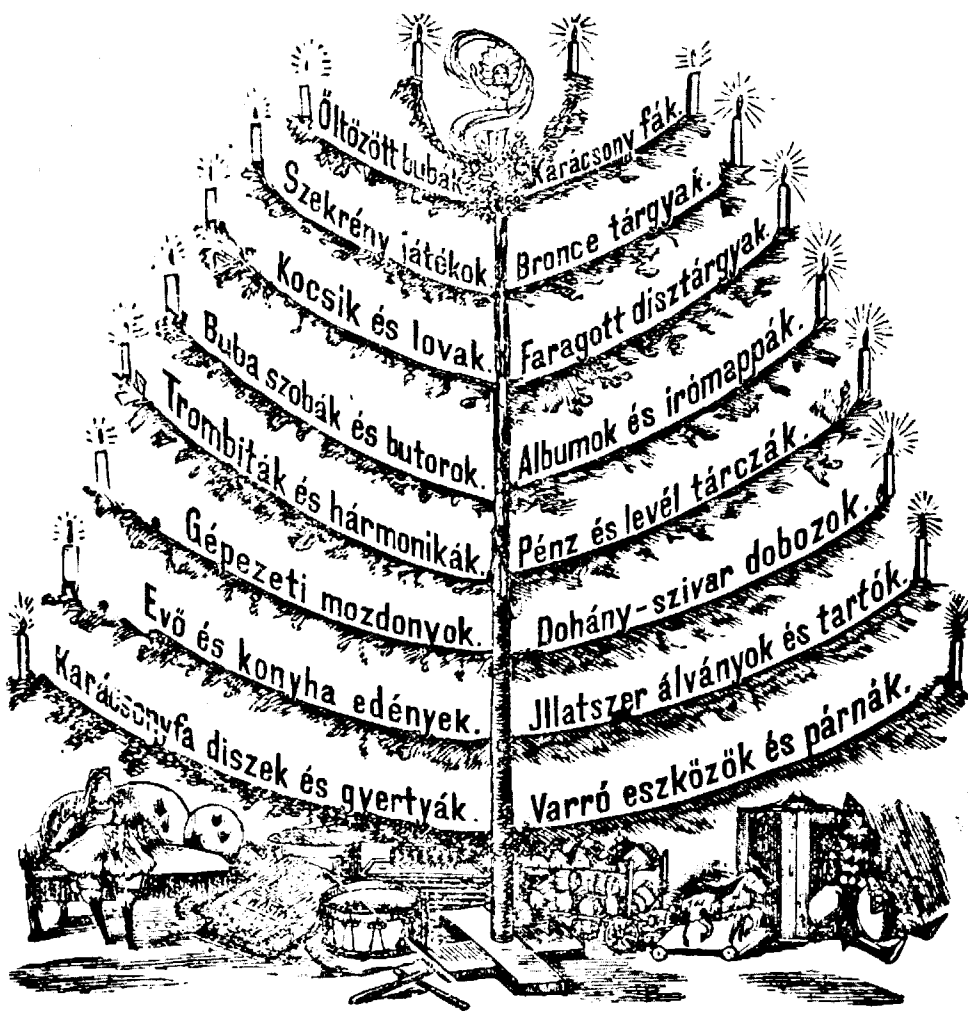
égbolton szekerével. Az ifju karjai azonban nem soká bírták füzenni a tüzes paripákat, ezek fókovesztetten hagyták el a megszokott pályát s már oly közel jutván a földhöz, hogy itt lángba borult minden. A tehetetlen ifjut, veszedelmét már ki nem kerülhetvén, Zeus egy ádáz villámmal az Eridanus vizébe sújtotta le szekerestül, mindenestül. Phaeton nővérei a meglakolt ifju halálán keserves zokogásba törtek ki, de keservüket megszánták az istenek s mindannyit karszu fenytűfakká változtattak. De könyeik forrása még ekkor sem apadt ki, mert a fa kérge alól sárga könyek csorogtak tovább is s e könyekből lett a — borostyánkő. Nem kevésbé érdekes az onikszi (onyx) regéje is. Vénus, a szépség istennője egyszer a bübajos India üllé levegőjét élvezendő az Indus folyó mellékére rándult el s jött az árnyékos pálmák alatt, illatos virágok közt a folyó partján álomra hajtá selyemhaju fejcsékjét. A szerelem istenkeje — a csintalan kis Amor — hozzá lopódzott s nyila hegyével az istennő rózsaszínű körmecekeit levagdalta. A lehellő körömdarabok pedig az Indus folyóba estek, honnét a párkák kihalászván, rögton ráismerték isteni eredetükre, tehát hogy el ne vesszenek oniksziak változtatták őket. Innét van az, hogy az ó- korban, meg a középkorban (tán még ma is!) az állhatatosság jelképe volt a szerelemben. A régi angol özvegyek fogadalmi gyűrűket készítettek onikszból a sirontuli szerelem jelképe gyanánt. (Persze míg újra meg nem házasodtak!)

állatoktól, sőt még a holdkóros is meggyógyul tőle. *** Onomakritosz görög költő már a Krisztus előtti V. században azt mondja, hogy aki egy szép, tiszta kvarec darabot visz magával az istenek házába, annak minden kérését, kívánságát teljesítik az istenek; az achátrol pedig az állítja, hogy ha a szántó ökor szarvai közé egy achát darabot teszünk, Demeter, a termények istene, jó termést ad. *** Herodotus írja, hogy Polykratesnek egy olyan értékes smaragdgyűrűje volt, hogy minden egyéb kincséinél többre becsülté, mert annak köszönhetette minden szerencsésjét. Egy szer barátja Amasis, egyiptomi király, azt tanácsolta neki, hogy eme változatlan jó szerencséjeért áldozza föl gyűrűjét az isteneknek s dobja a tengerbe. Polykrates meg is cselekedte s ime szerencséje nem hagyta el, mert néhány nap múlva szakácsai egy hal gyomrában megtalálják a gyűrűt. Hihetőleg ezen esemény után terjedt el az a balliedelem a drágakövekről, hogy a legbübösöbbs drágakövek halakban, madarakban, kigyók-békek fejében, fűben, fában vannak elrejtve. — Igen érdekes, hogy a régi auktorok az ilyen bübajos kövek megszerzését milyen körülményt formákba tudták burkolni. Például a hollókövet, mely azon tulajdonsággal bírt, hogy a férfi azzal láthatatlanná teheti magát, amikor akarja, így kellett megszerezni: először is Pomerániába kellett a kincsvágyó ifju urnak utaznia s ott a legsűrűb erdő rengetegei-

* Felolvasa szerző a „Kölcsey-Egyesület” december 20-iki estélyén. Szerk.

Obetkó Kálmán üzletében Aradon.

Legújabb
és
legleleményesebb
gyermekjátékok
karácsonyi
ajándékul.
Karácsonyfák,
diszek,
gyertyák
és
gyertyatartók.

Gyönyörű karácsonyfák
1 1/2 métertől 2 1/2 méterig
70 kr., 80 kr., 1 frt,
1 frt 20, 1 frt 50.
Tombola áru
5 krajczártól fölfelé,
legújabb
építőkövek

háztetővel.
Postai rendelvények azonnal teljesíttetnek.

Obetkó Kálmán üzletében Aradon.

Csak ami jó az olcsó!

Ajánlom mint
karácsonyi és újévi
ajándéknak

MÖDLINGI
Mindennemű férfi cipőkben valamint strapa-, promanád-, bál-, vadász-, posztó- és bőr-csizmákban nagy választék.

Andrássy-tér 4. sz.
Nádor-szálloda.

Ózิปóк,
továbbá mindennemű bál-, cipők olcsón beszereshetők.

Aradon
Dusan
fölszerelt
raktáronat.

CZIPÓGYAR
Mindennemű női strapa-, promanád- és kopszlya-czipók.

Olcsóbb mint bárhol!

Elismert jó készítmény!

2807 | 1890. sz. 816-3-3

Hirdetmény.

Azok akik a magas kormánytól az 1891. évi tenyésztésre ingyen selyempetét kívánják felhívni, miszerint a polgármesteri hivatalnál jelentkezve néveiket s a kívánt pete mennyiségét az ott kitett ívre feljegyezzék.

Kik később jelentkeznek kevesebb petére tarthatnak igényt.

A jelentkezők kötelezik magukat a peték átvételére.

Az ingyen petéket átvéve kötelezik magukat,

1) mástól petét el nem fogadni,
2) minden termelt gubót beszállítani a hozzá legközelebb eső kir. beváltó intézetbe, mely a pete kiosztás alkalmával eszközöltetik. A gubók tekintet nélkül arra, hogy I. vagy II. osztályúak, tehát tekintet nélkül arra, hogy puha vagy dupla gubók-e, kilonként 1 frt-ért váltatnak be, csak a külsőleg is fekete gubók mint teljesen hasznavehetetlenek fognak 10 krajczárjával beváltatni.

3. Azok akik a termelt gubókat bárki másnak eladnák, egy később meghatározandó összeg erejéig meg fognak büntettetni.

Arad, 1890. december 13.

Salacz Gyula,
kir. tanácsos, polgármester.

192J | 1890.

819. 3. 3

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál egy 700, fokozatos előléptetés esetén 650 frttal javadalmazott számtiszt, esetleg egy 550 frt fizetéssel kapcsolatos irodai segédtségi állás választás útján betöltendő lévén, azokat akik ezen állások egyikét vagy másikat elnyerni óhajtják s az 1883. évi t.-cz. 19 §-ban előírt minősítéssel bírnak, felhívom hogy pályázati kérvényüket hozzan 1891. évi január hó 13-ig benyújtsák.

Arad, 1890. december 13.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos, polgármester.

18890 k. h.

815 | 3-3

Hirdetmény.

Tapasztaltam, hogy az aradi piacon szokássá vált méz helyett külföldről behozott burgonya szörp (syrup) árulása. Jóllehet, hogy az ily syrup árusítókat a mézvásárlók érdekében köteleztem árúik minőségének az edényeken nagy betűkkel leendő jelzésére, szükségesnek találok még ez uton is figyelmeztetni a vásárló közönséget, miszerint a valódi tiszta méz az által könnyen megkülönböztethető a syruptól, hogy azok állaga ezen hidegebb

Nyomatot az „Aradi nyomdátársaság” nyomdájában.

leges egyéhsfellelek mellett hajlandó a m. kir. államvasutak szolgálatába beletenni és mely időben történhetik belépése meg.

A beérkező folyamódványok felett az igazgaóság szabad elhatározását magának fenntartja és erről folyamódókat rövid idő alatt értesíteni fogja.
Budapest, 1890. december hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomat nem díjaztatik.)

14650/1890. sz.

625-23-*

Hirdetmény.

A nagyméltóságú magy. kir. belügyminiszteriumnak az 1891. évi január hó 1-én ország-szerzte megejtendő népszámlálással kapcsolatos 54532/890. sz. leirata nyomán elrendeltetik, hogy a minden egyes önállóan számított háznál levő és emberi lakásul használt, külön fedél alatt levő melléképületek a rendőrség és adóügyi osztály negyedmesterei által összeírattasának és feltűnő helyen fekete festékkel, alszámokkal láttassanak el

Erről Arad sz. k. város közönsége azon felhívással értesítetik, miszerint házösszeírásai alszámoknak a ház falára festését ne csak türje, de azt a népszámlálás teljes befejezéséig az eső által való lemosás vagy bárki által szándékolt megsemmisítéstől is a népszámlálás sikere érdekében óvja.

Arad, 1890. augusztus 30-án.

A városi tanács.

14002 | 1890.

825-1-3

Hirdetmény.

A beállott havazások alkalmából felhívom a háztulajdonosok, hogy a házuk előtt elvonuló gyalogutról a havat mindannyiszor, ahányszor az kívánatos lesepertessék, s olyankor pedig midőn a gyalogut csuszós, azt apró kavics vagy fűrészpórral beszórássák, mivel ilyen esetben a gyalogutak gondozása iránti szabályrendelet alapján szigorúan büntetni fognak.

Együttal figyelmeztetnek az érdeklettek az iránt is, hogy a gyalogutak tisztántartására esetenként invte nem lesznek, hanem a mulasztók ellen a befolyandó jelentések alapján a a bírságolás iránti eljárás folyamatba fog tétetni.

A házak udvaraiban összegyűlt s kihordatni szokott hőmennyiség lerakó helyéül, a Maros meder, a személerakó helyek, a szárazhid baloldalán és a Herz fele utat mögött elterülő mélyedés és a nagyváradi ut jobb oldalán a holtmaros töltése mellett lévő gödrös terület jelöltetik ki.

Aradon, 1890. december 17-én.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Arad sz. kir. város polgármestere.

2809 | 1890.

817-3-3

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál egy 1000 frt tiszti fizetéssel kapcsolatos aljegyzői és egy 800 frt fizetéssel javadalmazott fogalmazói állás üresedésbe jövén, azokat akik ezen állások egyikét vagy másikat elnyerni óhajtják s az 1883. évi I. t.-cz. 3 §-ban előírt minősítéssel bírnak, ezenfel felhívom, hogy pályázati kérvényüket hozzan 1891. évi január hó 13-ig bezárólag bemutatásuk.
Arad, 1890. december 13.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos, polgármester

Póstaí rendelések pontosan teljesíttetnek.

VOJTEK és WEISZ

gyógyfűszer és illatszer üzlete
ajánl legkitűnőbb zamatu

chinai theát, rumot

francia cognacot,

valamint mindennemű legfinomabb

augol és francia illatszereket

üvegekben és kimérve, 782 9 10

tetszés szerinti mennyiségben,
háztartási, mezőgazdasági, állatgyógyászati fertőtlenítő és kötszereket.

ARADON.

szabadságtér I. sz.,

az aradi első takarékpénztárral szemben.

Póstaí rendelések pontosan teljesíttetnek.